

Nr 447.

Av herr **Bergström m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 302, angående Skånska pansarregementets förläggning m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 302 föreslås dels att Skånska pansarregementet skall förläggas invid Hässleholm, dels ock att ett kavalleriregemente skall nyorganiseras och förläggas till Hälsingborg, där pansarregementet nu till sin väsentligare del är förlagt. Propositionen innebär sålunda, att riksdagen skulle frånträda sin tidigare uttalade mening, att pansarregementet delvis borde förläggas till Hälsingborg.

Av den motivering, som anföres i propositionen, framgår, att departementschefen för sin del föredragit hässleholmstrakten för regementets förläggning framför Hälsingborg, väsentligen av det skälet att förläggningskostnaderna inte skulle bli högre i Hässleholm än i hälsingborgsalternativet. Departementschefen har uppenbarligen icke tillmätt talet om Hälsingborgs utsatta läge någon avgörande betydelse. Om hässleholmsalternativet blivit kostsammare enligt de kalkyler, som föreligga i propositionen, tyder allt på att han skulle ha förordat Hälsingborg som definitiv förläggningsort.

Vad propositionens kostnadsutredningar angår i fråga om de båda alternativen ha vi intet att anmärka så långt de räcka. Det är emellertid tydligt, att en förläggning av regementet till hässleholmstrakten skulle komma att kräva avsevärt större statliga kapitalinvesteringar än de i kalkylen upptagna. Där saknas exempelvis de icke oväsentliga belopp, som lagts ned på den ombyggnad av stallar till varmgarage för pansarregementets behov, som redan ägt rum på dess nuvarande förläggningsområde på Bergafältet i Hälsingborg. Det är här fråga om hundratusentals kronor, en summa som kommer att ökas avsevärt om nu så som vi förmoda varmgaragen på nytt skola ombyggas till stallar för det föreslagna Skånska kavalleriregementets behov. En annan betydande post som saknas i kalkylen för hässleholmsalternativet är de kostnader, som ett tillgodoseende av regementspersonalens bostadsbehov kräver. Det är här fråga om ett mycket stort antal anställd personal, såväl militär, civilmilitär som civil, sannolikt omkring femhundra med verkstadsarbetarna inberäknade. Av dessa är ett betydande antal gifta. Ungefärligen torde man kunna räkna med att cirka trehundra familjeförsörjare komma att behöva lägenheter. Man får nog anse det som utslutet, att de båda landsbygdskommuner, inom vilka regementet enligt hässleholmsalternativet skulle förläggas, nämligen Hörja och Finja, skulle kunna engagera sig i någon form eller i någon utsträckning för åstadkommandet av denna stora bostadstillgång. I Hässleholm, som skulle bli regementets

närmaste stad, finnes intet bostadsöverskott att räkna med. Att privat initiativ och intresse skulle träda till och i spekulationssyfte lösa bostadsfrågan för regementets stora, fast anställda personal får anses uteslutet under nuvarande förhållanden på byggnads- och hyresmarknaden. Statsmakterna måste nog räkna med från början, att de nödgas genom direkta kapitalinvesteringar sörja för den avsevärda bostadstillgång regementet påkallar. Det blir här av allt att döma fråga om åtskilliga miljoner, som komma att belasta hässleholmskalkylen. Vid en förläggning till Hälsingborg kan den delen av förläggningsfrågan lämnas helt åt sidan. Hälsingborg har redan i bostadshänseende absorberat det mesta av den personal, som ingår i pansarregementet. Den ökning som ännu återstår kan staden utan svårighet uppsuga. Den upplysningen kan i detta sammanhang lämnas, att det i år i Hälsingborg bygges närmare sjuhundra nya bostadslägenheter utan att staden haft någon känning av bostadsbrist. Det är därför uppenbart, att staden förmår tillhandagå pansarregementets personal med den bostadstillgång den behöver. Tar man sålunda hänsyn till bostadsfrågan, som måste tillmätas en mycket stor social betydelse i samband med förläggningsfrågan, bli de statliga kapitalinvesteringarna för regementets förläggning avsevärt mindre, om regementet får förbli i Hälsingborg, något som ju skulle bli fallet under de närmaste två åren även om riksdagen nu skulle besluta sig för hässleholmsalternativet, eftersom förläggningen invid Hässleholm skulle stå färdig att helt tagas i bruk först på hösten 1945. Det bör också i detta stycke erinras om att departementschefen finner hälsingborgsförläggningen tänkbar under förutsättning, att Risebergafältet förvärfvas av staten och att på detta fält anordnas för övningsändamål en barackförläggning vid sidan av förläggningen i Hälsingborg, för vilken kostnaderna upptagits i propositionens kalkyl för hälsingborgsalternativet.

En annan sida av förläggningsfrågan, som inte bör förbises, är, att Hälsingborg är lämpligare som rekryteringsbas för pansarregementets behov av tygarbetare med de särskilda krav som pansarutbildningen ställer. Det är nämligen önskvärt att kunna rekrytera ungdomar, som äro mekaniskt intresserade och om möjligt också förskolade i lärlingsskolor, aftonskolor o.s.v. Hälsingborg kan på grund av sin storlek och sina civila utbildningsförhållanden erbjuda större möjligheter i detta hänseende. I den mån ungdomarna under sin anställning vid regementet komma att bo i samma stad, där de ha sitt föräldrahem, föreligga större utsikter att få en god för att icke säga fullgod rekrytering. Skall anställningen vinnas i Hässleholm av hälsingborgspojkar, ha de icke sitt föräldrahem så nära, och därmed blir utsikten att få dem att taga anställning sannolikt mindre. Hässleholm måste komma långt efter Hälsingborg som lämplig rekryteringsbas för regementet.

En omflyttning av regementet kommer i sig själv att ställa synnerligen stora krav på regementets ledning om allt skall gå väl i lås, en procedur,

som måste inge särskilt stora betänkligheter mitt upp i den orostid, som även vårt land befinner sig i.

Allt tyder sålunda på att det Skånska pansarregementets förläggningsfråga tarvar ytterligare utredning och då särskilt med hänsyn till den krävande och socialt betydelsefulla bostadsfrågan. Det förefaller, som om statsmakterna så mycket hellre böra kunna ta sig den tid, som erfordras för en fullständig utredning av med förläggningen alla sammanhängande problem, som en förflyttning av regementet till en annan ort än Hälsingborg icke, såsom vi redan framhållit, rimligen kan bli genomförd under de närmaste två åren.

Med hänvisning till det anförda tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 302 angående Skånska pansarregementets förläggning måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om en kompletterande utredning av det med förläggningsfrågan sammanhängande spørsmålet om bostäder för regementets anställda personal.

Stockholm den 8 juni 1943.

Karl Bergström.

Sven Lundberg.

Gillis Olsson.
